

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

גליון מספר 317

ח' תשרי
תשפ"ד

האזינו - שבת שובה

דרך חיים

מתרץ השל"ה הקדוש כי אכן אלישע ומנשה שניהם מומרים להכעיס. אך אלישע גרוע יותר, שהוא ידע היטב כי הקב"ה הוא מלך הכבוד, ולא רק שמע כן מאבותיו אלא זכה להשיג זאת בעצמו, בעלייתו בפרד"ס. הוא נכנס מתוך כוונה להעיד עדות שקר כאילו יש ב' רשויות למעלה חלילה. לכן גרוע הוא משאר חוטאים. אך עדיין היה מקום לומר כי אין דבר העומד בפני התשובה, שאף אם נשבע הקב"ה שלא לקבל את האדם בתשובה, אם שב האדם בכל ליבו מתיר הקב"ה שבועתו ומקבלו בתשובה. שכן אפילו ישראל שנשבע הקב"ה באפו אם יבואו אל מנוחתו, הלא הדור האחרון זכו להיכנס לארץ ישראל מכיוון שעשו תשובה שלמה. וכן מובא בפסיקתא דרב כהנא (פיסקא כד - שובה): "ר' אחא בר אבון בר בנימן בשם ר' אבא ברא דר' פפי: גדול כחה של תשובה שביטלה את השבועה וביטלה את הגזירה. ביטלה את השבועה מנין, "חי אני נאם ה' כי אם יהיה כניהו בן יהויקים וגו'" (ירמיהו כב כד)... ביטלה את הגזירה מנין, "כה אמר ה' כתבו את האיש הזה ערירי וגו'" (ירמיהו כב ל)... א"ר תנחומא "אסיר" - שאסר הקדוש ברוך הוא עצמו בשבועה שאלתיאל, שנשאל לבית דין למעלן והתירו לו את השבועה". אם בכח התשובה לבטל את השבועה, כל שכן שבכוחו לבטל את הבת קול.

מתרץ המגיה (בס' השל"ה שם) שאכן אם היה שב אלישע בתשובה שלמה היה זוכה להתקבל: "כי ודאי המשך בעמוד הבא

אלישע בן אבויה, רבו של ר' מאיר, פרק מעליו עול תורה ומצוות. כל זאת משום ששמע קול מאחורי הפרגוד האומר: שובו בנים שובבים חוץ מאחר (הוא אלישע בן אבויה). תמה השל"ה הקדוש (שער האותיות קדוש"ה שם-שמא) כיצד אפילו מנשה המלך שחטא והחטיא את הרבים בעבודה זרה, ואילו הקב"ה קיבל תשובתו כנגד מלאכי מרום שסתמו את חלונות הרקיע מלקבל תשובתו, וחתר לו חתירה תחת כסא הכבוד כדי לקבלו בתשובה. אותו מנשה שהעמיד צלם בהיכל, הרג את סבו - ישעיהו הנביא במיתה משונה בניסורו, ולא היה אדם שהרשיע כמותו. אם כן, מדוע אלישע בן אבויה שונה ממנשה הרשע, שהוא זכה להתקבל בתשובה והוא לא?

אומר המדרש (פרקי דרבי אליעזר מג): "רבי יהושע אומר: תדע לך כח התשובה, בא וראה ממנשה בן חזקיה - שעשה כל תועבות רעות שבעולם, והרבה לעשת הרע, וזבח לאלהים אחרים, שנאמר "והוא העביר את בניו באש בני בן הנם וגו' הרבה לעשות הרע בעיני ה' להכעיס, והוא יצא לירושלים מפריש יונים וזובח לכל צבא השמים" [מלכים ב, לג, ו]. ובאו שרי גדודי אשור ואחזו אותו במיניקת ראשו והורידו אותו בבבלה ונתנו אותו במחבת אש, ושם קרא לכל אלהים אחרים שזבח להם, ואין אחד מהם קורא אותו ולא עונה אותו ומצילו. אמר: אקרא לאלהי אבותי בכל לבי, אולי יעשה לי ככל נפלאותיו שעשה לאבי. וקרא לאלהי אבותיו בכל לבו, ונעתר לו ושמע תפלתו, שנאמר "ויתפלל אליו ויעתר לו" [שם יג]."

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק חיה" 580546158

דרך חיים

בתשובה. כך נזכה להכתב ולהחתם לחיים טובים ולשלום.

שבת שלום!

אילו היה אלישע עושה תשובה הגונה, אז היה השם יתברך מקבלו בשתי ידיים. ומה שאמרו 'שובו בנים שובבים' (חגיגה טו.) חוץ מאחר, הענין, כי השם יתברך 'אל חפץ חסד הוא', וחושב מחשבות 'לבלתי ידח ממנו נדח', על כן הוא תובע בפה, ומקדים לבני אדם, ומבקשם שיעשו תשובה. אבל איש כזה כמו אלישע - אחר, אינו הגון שה' יתברך יפציר בו ולהשיאו עצה טובה שיעשה תשובה, רק אם יעשה מעצמו יעשה, ולא שיפתהו השם יתברך. וזהו 'שובו בנים שובבים' - אני פותח לכם שתעשו תשובה, חוץ מאחר. האמירה שנאמרה לאלישע בן אבויה אינה שלא יתקבל בתשובה אלא שלא יפתח לו הקב"ה בתשובה, אלא הוא צריך לשוב בעצמו.

על זה נאמר 'כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה, חוץ מצא' (סנהדרין פו), כפי שהסביר ר' אליהו די-וידאש, תלמיד הרמ"ק (ראשית חכמה שער הקדושה טז): "כל מה שאומר לך בעה"ב של העולם מהמצוות - עשה. חוץ מצא - שאם יאמר לך צא מביתי ואל תכנס, כענין אלישע אחר, אל תשמע לו, אלא תכנס בתשובה כי זה חשקו של הקב"ה". הא למדנו שאין לך דבר העומד בפני התשובה. אמנם נדחה אלישע בן אבויה על ידי אותה בת-קול, מעין הבת-קול שמכרזת בכל יום 'שובו בנים שובבים', שהסביר הבעש"ט כי היא נשמעת בהרהורי התשובה שבליבו של אדם. הנסיון של אלישע בן אבויה היה האם יעשה תשובה אף שאינו זוכה להתעוררות תשובה בהרהורים הבאים מלמעלה הייתה תשובתו מתקבלת, אך משנדחה מלמעלה שוב לא התעורר לעשות תשובה בכל כוחו. ממילא אנחנו, שלעתים עלולים להרגיש כי לבנו סתום וחתום, עלינו להתנפל בתשובה לפני הקב"ה 'הפותח שער לדופקי

העלון מוקדש לעילוי נשמת
אברהם (אנגלמן) בן משה אליהו ז"ל

כמים תינים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

'הברית העברית העולמית' הייתה מפרסמת מדי שבוע בשבוע בעשרות עתונים יהודיים בעולם 'טור עברי' - הכתוב בעברית קלה ומנוקת.

אחד הטורים העבריים הוקדש לר' אריה. לאחר הדפסתו בעתונות שלח ר' שמחה רז אליו תדפיס מאותו טור. מיד שלח ר' אריה איגרת תגובה לר' שמחה בזו הלשון:

"קראתי מכתבכם. כוונתכם רצויה לפרסם בעיתונות אישים דגולים למופת למען יקראו רבים על מעשיהם ויילכו בעקבותיהם. אמנם, לצערי, לא כיוונתם למטרה, אם כי אין האשם תלוי בכם רק בי.

מששתי את כל כליי ולא מצאתי בי מאומה. אם אולי עשיתי פעם איזה דבר טוב כבר נחלתי על זה כבוד ופרסום מאה פעמים יותר מדי.

בכן, עצתי נאמנה לכם לקחת דוגמא למופת איש אשר רוח בו אשר ילכו לאורו ובעקבותיו. ובזה אשר ידידכם ומכבדכם, כי אז יהיה הדבר לתועלת גם עבורי..."

(איש צדיק היה עמ' 51)

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

ביום ראשון הקרוב יחול ערב יום הכיפורים, יום מיוחד כשלעצמו, ולכן מקצרים האשכנזים באמירת הסליחות ואין אומרים בו תחנון כלל. מדברי חז"ל למדנו שישנה מצוה להרבות בסעודה ביום זה, ונחשב לנו כאילו התעננו בתשיעי ועשירי בתשרי. מטעם זה נהגו לאכול סעודה נוספת עם פת מלבד סעודה מפסקת, ונהגו ללבוש במהלכה בגדי לבן. בסעודה זו אוכלים דגים, כשלעומת זאת מקפידים שלא לאכול בסעודה מפסקת דגים חמים. כן יש שנהגו לאכול ביום זה קרפלך- בשר עטוף בבצק, ומנהג קדום הוא ונאמרו בו טעמים רבים.

אין אוכלים הגברים במהלך ערב יום הכפורים מאכלים שונים, כגון: בשר בקר (וכל דבר שמעורב בו בשר בקר, אלא אם אין לו בשר עוף שאז יאכל מעט בקר ללא שומן), שום, ביצים, מאכלי חלב חמים (לעניין זה קפה או תה עם חלב אינם בכלל מאכלי חלב), יין, בירה לבנה, מאכלים מתובלים או חמוצים במיוחד (כלימון ומלפפון חמוץ).

מנהג ישראל לעשות 'כפרות' בערב יום כיפור, כשהזמן הראוי לעשותם הוא קודם עלות השחר (5:18), ואם ניתן יש לשחוט את התרנגול גם כן בזמן זה. המנהג לעשות כפרות על תרנגול, דג או כסף ולומר "זה הכסף יילך לצדקה/ התרנגול יילך לשחיטה/ הדג יילך למיתה". יש לעשות כפרות לכל אחד מבני ביתו. אם עושה כפרות על תרנגול- הזכרים יעשו על תרנגול זכר והנקבות עושות על תרנגולת, ואם עשו להיפך יצאו ידי חובה. נהגו שאשה הרה שעושה כפרות תיתן סכום כפול של כסף לצדקה גם על עוברה, ואם עושה כפרות בתרנגולת תעשה על ב' תרנגולות ותרנגול- משום הספק האם מדובר בתינוק או תינוקת, אלא אם יודעת את מין העובר שאזי תעשה לפי מינו בנוסף לתרנגולת בה משתמשת עבור עצמה. כאשר בעל הבית עושה לבני ביתו נכון שיעשה להם אחר שעשה לעצמו, שיבוא טהור ויכפר על אחרים.

הרמ"א הביא מנהג ללכת לבית הקברות גם בערב יום הכיפורים כבערב ראש השנה. אך תמהו עליו הפוסקים משום שיום זה דינו כיום טוב, ולכן מנהג זה לא נתפשט בישראל. אמנם הנהגה כן יש לו על מה לסמוך. נוהגים הגברים לטבול במקוה טהרה משעה חמישית (11:32) כבערב ראש השנה. כשאי אפשר לטבול במקוה כשר, כבשנה זו, ניתן לקיים טהרה זו על ידי טבילה בארבעים סאה מים שאובים (33:1) ליטר, כבריכה וכדומה) או ברחיצת תשעה קבין, הוה אומר לעמוד תחת ברז במשך כארבע דקות. קודם

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

העמידה תחת המים יש להרטיב את כפות הרגליים העומדות על רצפת המקלחת, כדי שיהיה חיבור בזמן הרחיצה, ויעמיד ידיו בסמוך לגוף אך לא כך שדבוקות לגוף כדי שלא תהיה חציצה. כל זה בשונה מטבילת נשים שרחיצה או טבילה במים שאובים לא מועילה להן. טרם הטבילה או הרחיצה ראוי שיקפידו הגברים על קציצת הציפורניים בידיהם ורגליהם וניקוי כל לכלוך שעל גופו למניעת חציצה כדין טבילת מצוה.

מתפללים תפילת מנחה גדולה (החל מ-13:03) ומתוודים וידוי ארוך בתפילת הלחש, משום החשש שמא יינזק בסעודה המפסקת ולא יספיק להתוודות. לאחר התפילה ניגשים לאכול סעודה מפסקת קודם הצום. את הסעודה מפסקת עורכים על פת כדין סעודת יום טוב, ונהגו רבים לטבול את הפת בדבש או במלח ודבש. יש להקפיד לסיים את הסעודה ולצחצח פיו עד שעת כניסת החג (18:15).

הנשים מדליקות נר בערב יום כיפור ומברכות "להדליק נר של יום הכיפורים" וברכת "שהחיינו". למנהג בנות ספרד אין מברכות את ברכת "שהחיינו", שיוצאות ידי חובת ברכה זו מפיו של החזן אחר תפילת "כל נדרי". בנוסף יש המקפידים להדליק נר נשמה לעילוי נשמת יקיריהם, ובכל אופן יש להדליק נר שידלוק עד סוף הצום לטובת ברכת "בורא מאורי האש" בהבדלה שבסוף הצום, כפי שיבואר לקמן.

קודם השקיעה (18:36) מתעטפים הגברים בטלית בברכה ומזדרזים לבית הכנסת לאמירת "כל נדרי", כאשר נכון לסיים את אמירתו קודם השקיעה, או עכ"פ להתחיל קודם השקיעה ולסיים בזמן בין השמשות. הגברים מזדרזים קודם החזן בברכת "שהחיינו" על קדושת היום על מנת שיוכלו לענות "אמן" על ברכתו. נהגו בני אשכנז להקדים ולומר ביחידות 'תפילה זכה' ובני ספרד נהגו להקדים ולומר את פיוט 'לך אלי'. גם אדם שנאלץ להתפלל ביחידות מפאת המצב הבריאותי יאמר כל נדרי, על אף שמעיקר הדין יש צורך בג' בוגרים להתרת נדרים, משום הרמזים העמוקים והנשגבים שיש בהתרת נדר עליון. אך עלינו לדעת שאין בכך משום התרה לנדרינו, ולכן אדם שלא התיר נדרינו בערב ראש השנה יזדרז להתיר נדרינו כדין בפני שלושה טרם יום הכיפורים, ובשעת הדחק ניתן אף להתיר בשיחת טלפון עם ג' גברים בוגרים (כפי שהארכנו בדבר זה בעלון ראש השנה).

ביום הכיפורים ישנם חמישה עינויים - אכילה ושתייה, סיכה, רחיצה, נעילת הסנדל ואיסור התייחדות איש עם אשתו;

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

איסור אכילה ושתייה הוא איסור מן התורה. חולה שרופא ציווה עליו לשתות או לאכול, יש להיוועץ עם רב מובהק כדי לדעת איך לנהוג. ברוב המקרים אין צורך גם לאכול וגם לשתות, וגם כששותים בהיתר אין צורך ללגום יותר מ-40 CC מים או 37 CC משאר משקים שזה שיעור האיסור מהתורה שעונשו כרת. בין שתייה לשתייה יש להמתין תשע דקות, ובעת צורך של ממש ניתן להסתפק בהמתנת חמש דקות. על כל פנים כדי לא להיכנס לספקות יש לציין לרב פוסק מה אמר הרופא ולקבל הדרכה מדויקת. בכלל זה גם נשים הרות ואחר לידה או הפלה חלילה יתייעצו עם מורה הוראה מובהק בהתאם לקושי ההיריון ורקע רפואי קודם.

אין לרחוץ ביום כיפור, לכן אדם שקם בבוקר נוטל את ידיו עד סוף קשרי אצבעות, דהיינו החיבור בין אצבעותיו לכף היד. אמנם מי שמותר לאכול ביום הכיפורים, נוטל ידיו כרגיל קודם אכילת הלחם, משום שנטילה זו היא מצוה. כן הכהנים נוטלים ידיהם כרגיל קודם ברכת כהנים. אדם שנגע בדבר מלוכלך או בנעליו ירחוץ את המקום המלוכלך בידיו.

אין לסוך ביום כיפור, ובכלל זה שימוש בבושם או במיני קוסמטיקה של נשים. אמנם אדם שסובל מריח רע יכול להשתמש בדאודורנט שמותר לשימוש בשבת, שאין זה לשם תענוג אלא למניעת עגמת נפש.

אין נועלים נעלי או סנדלי עור, כשהמנהג לחנך גם את הילדים שלא להשתמש בנעלי עור, בעיקר כיום שיש תחליפים נוחים. אמנם ילד אשר סובל מכך יכול להמשיך להשתמש בנעליו הרגילות. כן ניתן להקל ללבוש נעליים נוחות שאינן מעור, כגון 'קרוקס' ודומיו, אמנם המחמיר בכך תבוא עליו ברכה.

ביום זה מתפללים חמש תפילות - ערבית, שחרית, מוסף, מנחה ונעילה. בתפילת ערבית אחר סיום התפילה אומר הש"ץ 'סליחות', ובתוכן אומרים י"ג מידות של רחמים. אדם המתפלל ביחידות מפאת המצב הבריאותי או כל סיבה אחרת לא אומר את י"ג המידות (ועוצר אחר המילים "על פניו ויקרא"), ויש מקילים באמירת י"ג מידות ביחיד אם אומרן בטעמים כקורא בתורה, ואז ראוי להמשיך עד "ועל רבעים" ובדיעבד יכול לחתום ב"ונקה". אמנם רבים מפוסקי אשכנז וכן הנוהגים על דרך הסוד נמנעים לחלוטין מאמירת י"ג מידות. בתפילת שחרית קוראים אנו את תחילת פרשת אחרי מות (ויקרא טז), ומעלים ששה עולים. ולאחר הקריאה מפטירים בישעיה פרק נז. בתפילת מנחה קוראים בתורה את 'פרשת עריות'.

המשך בעמוד הבא

כמים תימים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

(ויקרא יח) ומפטירין בספר יונה. אך יש לזכור כי עיקר עבודת יום הכיפור הוא הוידוי, ואומרים אנו במהלך היום עשרה וידוים- אחד בכל תפילה ואחד בחזרת הש"ץ של כל תפילה.

תפילת נעילה יש להתחיל כחצי שעה לפני השקיעה (שזמנה 18:34). תפילה זו הינה התפילה הנועלת וחותמת יום מקודש זה, ולכן יש להתאמץ ביותר לכון בה. בחזרת הש"ץ של תפילת נעילה נוהגים לומר 'סליחות' ובתוכם י"ג מידות של רחמים, אותם יאמר המתפלל ביחידות כנ"ל. בתפילה זו אנו משנים את הנוסח בתפילת הלחש וב"אבינו מלכנו" ל"חתמנו" ו"חתום". אם הגיעו לברכת כהנים קודם השקיעה נושאים הכהנים את כפיהם, ויש המקילים עד 13 דקות לאחר מכן. אמנם אם לא הספיקו להגיע לברכת כהנים עד שעה זו- לא יישאו כפיהם. אחר צאת הכוכבים (18:52) אומרים 'קדיש תתקבל' ותוקעים בשופר. זמן התקיעה וסוג התקיעות נתון בשינויי מנהגים, והתוקע יקפיד לומר "ברוך המבדיל בין קודש לחול" קודם שיתקע.

אדם בריא שיכול להמתין עם האכילה יקדים ויתפלל ערבית בנחת, יוסיף בברכת "אתה חונן" את הבדלת "אתה חוננתנו" ולאחר התפילה יאמר קידוש לבנה, ורק לאחר מכן יבדיל על הכוס. את ההבדלה נעשה על הכוס כבכל מוצאי שבת. לא מברכים על הבשמים במוצאי יום כיפור משום שאין ביום זה נשמה יתירה, וכיוון שברכת "בורא מאורי האש" נתקנה דווקא במוצאי שבתות אין מברכים אותה אלא על 'נר ששבת'- כלומר נר ששהה דולק לאורך כל יום הכיפורים.

אחר ההבדלה עושים סעודה של שמחה, כלשון הפסוק "לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי רצה כבר רצה אלוקים את מעשיך", שאנו שמחים על כך שאנו בטוחים שיצאנו זכאים בדין. נהגו ישראל ללכת מחיל אל חיל ולצאת ממצוה למצוה, ולכן נוהגים להתחיל במוצאי יום כיפור בבניית הסוכה.

ביום שאחר יום כיפור נוהגים לקום מעט מוקדם מהרגיל להתפלל תפילת שחרית. בימים שבין יום הכיפורים לסוכות אין אומרים תחנון (עד סוף חודש תשרי). בני אשכנז אומרים בימים אלו "למנצח" ו"אל ארך אפיים", ובני ספרד אין אומרים כדין שאר ימים שאין אומרים בהם תחנון. ימי אלו הינם ימים של הכנה לקראת חג הסוכות- בניית הסוכה, בחירת ארבעת המינים והכנות לחג הקדוש הקרב ובא.

כמים תינים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שוא"ת

עם הרב חיים אידלס

שאלה | אנו נוהגים כמנהג האר"י ז"ל להלקות קודם יום-כיפור. א. האם יש סדר למלקות? ב. האם לעשות זאת קודם תפילת מנחה או לאחר מכן?

תשובה | האר"י הקדוש דווקא לא כל כך הקפיד על מלקות, כי כיום אין לנו מומחין בדור זה, ויש בכך צער בלבד, ואין מקום לצער את האדם בערב יום הכיפור שהוא יום-טוב. ואם אכן לכה, היה מלקה קודם מנחה רק ארבע מלקות כנגד שם הוי"ה הקדוש, ואחר כך טבל, על שם הכתוב "באנו באש ובמים" (תהלים סו יב) - כך מופיע בספר נגיד ומצוה מהמהר"י צמח. ובכלל פסקו הט"ז (סק"ד) והמגן אברהם (סק"ח) כי יש לטבול קודם תפילת מנחה בגלל הוי"ה. אגב, ראיתי מנהג שצריך לשרש ולעקור אותו - שתלמידים מכים את רבותיהם, וזהו איסור חמור של מזלזל בכבוד רבו, כאילו שרבו חוטא והוא התלמיד מעניש אותו. וכבר צעק על הדבר הזה החוות יאיר (מקו"ח סי' תרז), וראוי למחות במי שנוהג כך.

שאלה | האם יש לברך ברכה מיוחדת על מצות האכילה בערב יום הכיפורים, שכן היא מצוה מן התורה? האם גם אשה חייבת לאכול בערב יום כיפור?

תשובה | לא מברכים על האכילה בערב יום הכיפורים, אפילו שזו מצוה מן התורה, כמו שדרשו חז"ל על הפסוק "ועניתם את נפשתיכם מערב עד ערב", מכיוון שלא ניכר שהאכילה היא לשם מצוה, הרי אתה בלאו הכי אוכל, כפי שאוכלים בכל יום, בשונה מאכילת מצה ומרור שלא היה האדם אוכל אותם אלמלא היה מצווה, שכן מה פתאום שיאכל האדם מצה שהיא לחם כל כך יבש או כמות כזו של חסה או שורש חריף כל כך. אבל כאן לא ניכר שהאכילה היא לשם מצוה כך תירץ השד"ח (יוהכ"פ א) בשם גאון אחד.

לגבי נשים זו מחלוקת גדולה. רעק"א (סי' טז) מסתפק בזה. אבל הכת"ס (סי' קיב) והמנ"ח (מצוה שיג) הכריעו שהיא מחויבת באכילה בערב הצום כשם שהיא מחויבת בעינוי היום. רק שהכת"ס מכריע שאשה יולדת שאוכלת ביוהכ"פ ודאי שפטורה מהמצוה של האכילה בעריוה"כ.

כמים חנים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בין אדם לחברו

שאלות על הפרשה

1. לאן לקח הכהן את 'השעיר המשתלח'?
2. איך החליטו איזה שעיר ישתלח ואיזה יוקרב לה'?
3. כמה תפילות יש ביו"כ? למה?
4. אילו עינויים יש ביום הכיפורים?
5. איזה מצוה מקיימים בערב יום כיפור (לפני הצום)?
6. איזו תפילה מיוחדת נוספת ליום כיפור?
7. מה פירוש המילה 'כיפור'?
8. איך קוראים לבגד הלבן שלובשים חלק מן האבות ביום כיפור?
9. למה מציינים את יום כיפור דווקא ב' בתשרי?
10. איזה שינויים מיוחדים יש בתפילת נעילה לעומת שאר התפילות?

נגשים כל עם ישראל ליום המיוחד בשנה - יום הכיפורים. ביום ראשון לקראת השקיעה כל עם ישראל מתעטפים בבגדים לבנים נקיים וצועדים אל בית הכנסת. הרחובות ללא רכבים, שקט באוויר, כולם יחד רוצים לחזור בתשובה, לתקן את המעשים הטועים, ולהתקרב עוד ועוד אל רבונו של עולם.

מלמדים אותנו חכמים כי 'על עברות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שייצרה את חברו'. כולנו רוצים להיות צדיקים יותר, טובים יותר וקרובים יותר לקדוש ברוך הוא. אבל חכמים מלמדים אותנו כי לצד התפילות הרבות ביום הכיפורים, העיקר שחלילה לא יהיה אדם פגוע מאיתנו בעולם. אם יש חבר שחלילה העלבנו, גרמנו לו אי נוחות, הלבנו את פניו או לא כיבדנו כמו שצריך - עלינו לגשת אליו לפני יום הכיפורים ולבקש את סליחתו עד שנראה שהוא סולח לנו בלב שלם.

גם חבר שחלילה פגע בנו - טוב שנשלח לו בלב שלם, כפי שהיינו רוצים שיסלחו לנו כשאנו מתחרטים על המעשים שלנו.

ילדים יקרים,

תוכלו לשלוח תשובות לכתובת המייל:

kids@ish-tsadik.org.il

ומתנה מיוחדת תשלח בדואר לאחד מכם.

כזאי להתבונן לקראת יום הכיפורים - איך דברים היינו רוצים לשנות במעשינו? למה אנחנו מתוודים על החטאים שלנו ומזכירים בפה את כל המצעים עליהם אנחנו רוצים לחזור בתשובה?

כמים תינים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

סיפור לאורו של ר' אריה

מוכר בחנות מזון אחת בירושלים התעכב בסגירת חנותו בערב שבת. רצו אנשים לספר לר' אריה כי בדרכם לבית הכנסת ל'קבלת שבת' הם ראו תור ארוך של אנשים מסתרך בכניסה לאותה חנות, וחלילה אותו אדם עלול לגרום לו ולהם לחלל את השבת לעיני כל... האנשים היו סוערים על החטא הנורא וניסו לשכנע את ר' אריה ללכת ולמחות באותו יהודי, ולדרוש ממנו תיכף ומיד לסגור את חנותו.

הרגיע אותם ר' אריה, וביקש מהם ללכת אחריו ולעשות בדיוק כפי שהוא עושה. ניגש ר' אריה לבעל החנות, לחץ את ידיו בידיו החמות, ליטף את ידו ואמר לו: "שבת שלום!". וכך ניגש האדם שעמד מאחורי ר' אריה ואמר "שבת שלום" לבעל החנות, וכן עשו כל האנשים שבאו עם ר' אריה אחד אחרי השני. מיד הבין בעל החנות כי שבת עומדת להיכנס, ור' אריה באהבה גדולה דואג לו שלא יגרום חלילה לחילול שבת, ומיהר לסגור את חנותו.

ילדים יקרים, לפעמים יכולים לפגוש אנשים שעושים דברים לא טובים. הרבה פעמים אנחנו יכולים להעיר להם למה הם לא בסדר, ולכעוס על ההתנהגות שלהם. ר' אריה לימד את כל האנשים דבר גדול - לא בעזרת הערות וביקורת משיגים את המטרה, אלא בעזרת אהבה ודאגה אמיתית לזולת. לדעת כי אם נתנהג איתו באהבה מיד הוא ישנה את דרכו וינהג כשורה.

שנזכה לשוב בתשובה שלמה למול הקב"ה ולמול כל הסובבים אותנו ונזכה לגמר חתימה טובה!